

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 313/2017-11

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 7. júna 2017 predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKČIA], zastúpeného advokátom JUDr. Milanom Chovancom, Advokátska kancelária JUDr. Milan Chovanec s. r. o., Vojtecha Tvrdeho 17, Žilina, vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Žilina v konaní vedenom pod sp. zn. 15 Em 4/2016 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKČIA] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 23. mája 2017 doručená sťažnosť [REDAKČIA] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv

a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Žilina (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 15 Em 4/2016 (ďalej aj „napadnuté konanie“).

2. Zo sťažnosti vyplýva, že na návrh sťažovateľa bolo 22. apríla 2016 okresným súdom začaté napadnuté konanie o výkon rozsudku okresného súdu č. k. 33 C 118/2010-49 z 22. novembra 2010 (ďalej len „rozsudok okresného súdu“), ktorý nadobudol vykonateľnosť 21. januára 2011. Označeným rozsudkom bola okrem iného schválená aj dohoda o úprave styku sťažovateľa s jeho synom – maloletým [REDACTED] (ďalej len „maloletý“). Vzhľadom na tvrdenia sťažovateľa, že mu matka maloletého neumožňuje kontakt so svojím synom podľa podmienok schválenej rodičovskej dohody, mal sťažovateľ opakovane žiadať o urýchlené konanie vo veci, avšak napriek tomu k odstráneniu zbytočných prietáhov v konaní podľa jeho názoru nedošlo.

Podľa názoru sťažovateľa boli v jeho veci vyčerpané aj všetky dostupné právne prostriedky nápravy, keďže existenciu prietáhov v napadnutom konaní namietal sťažnosťou adresovanou predsedovi okresného súdu, ktorá bola doručená 6. apríla 2017 a na ktorú mu do podania sťažnosti ústavnému súdu nebola doručená písomná odpoveď, hoci podľa § 65 ods. 1 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdoch“) mala byť jeho sťažnosť vybavená do 30 dní od doručenia jeho sťažnosti.

3. Sťažovateľ uvádza, že v danom prípade spôsobuje prietahy v konaní sám okresný súd svojou nečinnosťou, a to aj napriek tomu, že ide o výkon rozhodnutia vo veci starostlivosti o maloleté dieťa. Sťažovateľ poukazuje pritom na porušenie čl. 12 Civilného mimosporového poriadku, ako aj na obsah vybraných ustanovení zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) a čl. 6 ods. 1 dohovoru a čl. 48 ods. 2 ústavy.

4. Sťažovateľ svoj návrh na priznanie finančného zadosťučinenia v sume 5 000 € odôvodňuje okrem iného právnou neistotou spôsobenou konaním, celkovou dĺžkou konania, povahou danej veci (t. j. že ide o konanie o výkon rozhodnutia týkajúceho sa maloletého

dieťa), ako aj pretrvávajúcim psychickým napätím spôsobovaným matkou maloletého tým, že sťažovateľovi odopiera súdom určený styk so synom.

5. Na základe uvedeného sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd takto rozhodol:

„1. Základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa

- čl. 6 ods. 1 Európskeho dohovoru o ľudských právach a

- čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky

postupom Okresného súdu Žilina v konaní vedenom pod sp. zn. 15Em/4/2016 o výkon rozhodnutia o úprave práv a povinností k mal. dieťaťu porušené bolo.

2. Okresnému súdu Žilina v konaní vedenom pod sp. zn.: 15Em/4/2016 prikazuje konať bez zbytočných prietáhov.

3. Sťažovateľovi priznáva finančné zadosťučinenie v sume 5000,- €, ktoré je Okresný súd Žilina povinný vyplatiť mu do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

4. Sťažovateľovi priznáva náhradu trov právneho zastúpenia v sume 374,81 €, ktorú je Okresný súd Žilina povinný vyplatiť na účet právneho zástupcu JUDr. Milana Chovanca do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

6. V zmysle čl. 127 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

7. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

8. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

9. Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom. Verejnosť možno vylúčiť len v prípadoch ustanovených zákonom.

10. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru má každý právo na to, aby jeho záležitosť bola... v primeranej lehote prejednaná... súdom.

11. V zmysle konštantnej judikatúry ústavného súdu je dôvodom na odmietnutie návrhu pre jeho zjavnú neopodstatnenosť absencia priamej súvislosti medzi označeným základným právom alebo slobodou na jednej strane a namietaným konaním alebo iným zásahom do takéhoto práva alebo slobody na strane druhej. Inými slovami, ak ústavný súd nezistí relevantnú súvislosť medzi namietaným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých navrhovateľ namieta, vysloví zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti a túto odmietne (mutatis mutandis I. ÚS 12/01, I. ÚS 124/03, III. ÚS 263/03, III. ÚS 218/07).

12. Ústavný súd na základe svojej konštantnej judikatúry berie do úvahy, že odmietnuť sťažnosť ako zjavne neopodstatnenú možno „vzhlľadom na skutočnosť, že celková doba konania pred súdom..., ako aj postup zákonného sudcu nesignalizovali reálnu možnosť zbytočných prietáhov, a tým ani porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy“ (II. ÚS 109/03), „argumenty v sťažnosti sťažovateľa nepreukázali v čase podania sťažnosti takú intenzitu porušenia základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, aby bola sťažnosť prijatá na ďalšie konanie“ (II. ÚS 93/03), resp. že „na základe skutočností

uvedených v sťažnosti nemožno postup súdu považovať za taký, ktorý by signalizoval pri predbežnom prerokovaní možné porušenie základného práva sťažovateľky podľa čl. 48 ods. 2 ústavy“ (III. ÚS 204/09).

13. K týmto ustáleným právnym názorom ústavný súd v zhode so svojou doterajšou judikatúrou poznamenáva, že nie každý zistený priet'ah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy [i práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (II. ÚS 57/01, I. ÚS 27/02, III. ÚS 199/02, I. ÚS 154/03, I. ÚS 197/03, I. ÚS 35/04, I. ÚS 38/04)]. Ani ojedinelá nečinnosť súdu hoci aj v trvaní niekoľkých mesiacov sama osebe ešte nemusí zakladať porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (I. ÚS 35/01, III. ÚS 103/05).

14. Z obsahu sťažnosti je zjavné, že v čase jej podania ústavnému súdu nebol výkon rozsudku okresného súdu, ktorým bol na základe dohody rodičov upravený styk sťažovateľa s maloletým dieťaťom na čas po rozvode, aj keď napadnuté konanie v tom čase trvalo už viac ako 1 rok. Zo skutočností uvádzaných v sťažnosti zároveň vyplýva, že od nadobudnutia vykonateľnosti rozsudku okresného súdu do podania návrhu na jeho výkon sťažovateľom uplynulo viac ako 5 rokov, čo nesvedčí o nedodržíavaní podmienok styku sťažovateľa s maloletým v období pred podaním návrhu na výkon rozhodnutia. Zohľadňujúc uvedené tak ústavný súd pri hodnotení intenzity zásahu okresného súdu do označených práv sťažovateľa dospel k záveru, že uplatnenie súdnej právomoci potrebnej pre zabezpečenie výkonu styku sťažovateľa s maloletým v rozsahu podmienok stanovených rozsudkom okresného súdu sa stal nevyhnutným až v období jedného roka pred podaním tejto sťažnosti ústavnému súdu.

15. Z ústavným súdom zabezpečenej odpovede okresného súdu z 26. mája 2017 na sťažnosť sťažovateľa doručenú predsedovi okresného súdu podľa § 62 a nasl. zákona o súdoch na vznik zbytočných priet'ahov v súdnom konaní, ktorá je vedená okresným súdom pod sp. zn. 1 SprS/250/2017, vyplýva, že okresný súd zvlášť v období od 14. októbra 2016 do 8. marca 2017 nevykonával žiaden reálny úkon smerujúci k rozhodnutiu vo veci.

Uvedené predseda okresného súdu odôvodňoval dlhodobo trvajúcou pracovnou neschopnosťou zákonného sudcu v predmetnej veci, následkom čoho bola vec sťažovateľa pridelená na konanie inému sudcovi okresnému súdu. Z označenej odpovede okresného súdu tiež vyplýva, že o obsahu sťažnosti podanej predsedovi okresného súdu bol zastupujúci sudca okresného súdu informovaný s upozornením na ďalší postup v konaní tak, aby k ďalším priet'ahom v konaní nedochádzalo, a tiež že z pozície vedenia okresného súdu bude procesný postup vo veci sťažovateľa sledovaný.

16. Možno teda konštatovať, že postup okresného súdu v danej veci javí znaky nečinnosti, resp. neefektívnej činnosti, ktorá však svojou relevanciou zatiaľ neodôvodňuje vyslovenie porušenia základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. práva na prerokovanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Na uvedenom závere nič nemení ani obsah odpovede okresného súdu sťažovateľovi na ním podanú sťažnosť v zmysle § 62 a nasl. zákona o súdoch vedenú pod sp. zn. 1 SprS/250/2017 z 26. mája 2017, z ktorej okrem iného vyplýva aj ospravedlnenie sa okresného súdu za spôsobené priet'ahy v napadnutom konaní. Tento záver ústavný súd prijal aj vzhľadom na skutočnosť, že sťažovateľ okresnému súdu neposkytol takmer žiaden časový priestor na odstránenie zistených zbytočných priet'ahov, keďže mesiac a pol po podaní sťažnosti predsedovi okresného súdu podal hneď sťažnosť ústavnému súdu namietajúc porušenie označených práv.

17. Na základe uvedeného ústavný súd dospel k záveru, že sťažnosť, ktorou sťažovateľ namietal porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj práva na prerokovanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru v súvislosti s konaním o jeho návrhu na výkon rozsudku okresného súdu v časti, ktorou bol upravený jeho styk s maloletým, je potrebné odmietnuť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti (obdobne I. ÚS 155/2014).

18. Ústavný súd však pripomína, že toto rozhodnutie ústavného súdu by vzhľadom na ďalšie obdobie nečinnosti okresného súdu, resp. iné jeho ďalšie konanie (neefektívny,

nesústredený postup okresného súdu), ktoré by boli v príčinnej súvislosti s porušením základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy alebo práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ako aj na predmet konania (t. j. výkon rozhodnutia vo veci maloletého), nemalo byť v budúcnosti prekážkou prípustnosti opätovného konania a rozhodovania vo veci samej podľa § 24 zákona o ústavnom súde. Dlhšie obdobie (táto otázka závisí od povahy veci) by totiž mohlo založiť inú kvalitu posudzovania zbytočných priet'ahov v súdnom konaní.

19. Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti sa ústavný súd už ďalšími návrhmi sťažovateľa nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 7. júna 2017